

LIETUVOS RESPUBLIKOS VYRIAUSYBĖ

NUTARIMAS

DĖL PAREIGŪNŲ PARENGIMO VEIKTI SITUACIJOMIS, SUSIJUSIOMIS SU PSICHINĖS, FIZINĖS PRIEVARTOS, ŠAUNAMOJO GINKLO AR SPROGMENŲ NAUDOJIMU, IR JŲ SUGEBĖJIMO VEIKTI TOKIOMIS SITUACIJOMIS TIKRINIMO TVARKOS APRAŠO PATVIRTINIMO

2016 m. lapkričio 30 d. Nr. 1190

Vilnius

Vadovaudamasi Lietuvos Respublikos aplinkos apsaugos valstybinės kontrolės įstatymo 41 straipsnio 11 dalimi ir 43 straipsnio 8 dalimi, Lietuvos Respublikos finansinių nusikaltimų tyrimo tarnybos įstatymo 15 straipsnio 10 dalimi ir 17 straipsnio 8 dalimi, Lietuvos Respublikos muitinės įstatymo 22 straipsnio 10 dalimi ir 23 straipsnio 8 dalimi, Lietuvos Respublikos policijos įstatymo 27 straipsnio 9 dalimi ir 28 straipsnio 9 dalimi, Lietuvos Respublikos specialiųjų tyrimų tarnybos statuto 43 straipsnio 9 dalimi ir 44 straipsnio 8 dalimi, Lietuvos Respublikos vadovybės apsaugos įstatymo 22 straipsnio 9 dalimi ir 23 straipsnio 9 dalimi, Lietuvos Respublikos valstybės sienos ir jos apsaugos įstatymo 28 straipsnio 9 dalimi ir 29 straipsnio 9 dalimi, Lietuvos Respublikos viešojo saugumo tarnybos įstatymo 12 straipsnio 9 dalimi ir 14 straipsnio 9 dalimi, Tarnybos Kalėjimų departamente prie Lietuvos Respublikos teisingumo ministerijos statuto 26¹ straipsnio 9 dalimi ir 26² straipsnio 6 dalimi, Lietuvos Respublikos Vyriausybė n u t a r i a :

Preambulės pakeitimai:

Nr. [107](#), 2017-02-22, paskelbta TAR 2017-02-24, i. k. 2017-03057

Nr. [651](#), 2017-08-09, paskelbta TAR 2017-08-16, i. k. 2017-13352

1. Patvirtinti Pareigūnų parengimo veikti situacijomis, susijusiomis su psichinės, fizinės prievartos, šaunamojo ginklo ar sprogmenų naudojimu, ir jų sugebėjimo veikti tokiomis situacijomis tikrinimo tvarkos aprašą (pridedama).

2. Šis nutarimas įsigalioja 2017 m. sausio 1 dieną.

Laikinais einantis
Ministro Pirmininko pareigas

Algirdas Butkevičius

Laikinai einantis
vidaŲ reikalų ministro pareigas

Tomas Źilinskas

PATVIRTINTA
Lietuvos Respublikos Vyriausybės
2016 m. lapkričio 30 d. nutarimu Nr. 1190

**PAREIGŪNŲ PARENGIMO VEIKTI SITUACIJOMIS, SUSIJUSIOMIS SU
PSICHINĖS, FIZINĖS PRIEVARTOS, ŠAUNAMOJO GINKLO AR SPROGMENŲ
NAUDOJIMU, IR JŲ SUGEBĖJIMO VEIKTI TOKIOMIS SITUACIJOMIS
TIKRINIMO TVARKOS APRAŠAS**

**I SKYRIUS
BENDROSIOS NUOSTATOS**

1. Pareigūnų parengimo veikti situacijomis, susijusiomis su psichinės, fizinės prievartos, šaunamojo ginklo ar sprogmenų naudojimu, ir jų sugebėjimo veikti tokiomis situacijomis tikrinimo tvarkos aprašas (toliau – Aprašas) nustato aplinkos apsaugos valstybinės kontrolės pareigūnų, muitinės pareigūnų, pataisos pareigūnų, Lietuvos Respublikos specialiųjų tyrimų tarnybos pareigūnų ir vidaus tarnybos sistemos pareigūnų, išskyrus valstybinėje priešgaisrinėje gelbėjimo tarnyboje tarnaujančius vidaus tarnybos sistemos pareigūnus (toliau – pareigūnai), parengimo veikti situacijomis, susijusiomis su psichinės, fizinės prievartos, šaunamojo ginklo ar sprogmenų naudojimu (toliau – pareigūnų parengimas), ir kvalifikacijos tobulinimo, kaip jie turėtų elgtis situacijomis, susijusiomis su psichinės, fizinės prievartos, šaunamojo ginklo ar sprogmenų naudojimu, organizavimo ir vykdymo tvarką, taip pat jų pasirengimo veikti situacijomis, susijusiomis su psichinės, fizinės prievartos, šaunamojo ginklo ar sprogmenų naudojimu, tikrinimo (toliau – pareigūnų tikrinimas) tvarką.

Punkto pakeitimai:

Nr. [107](#), 2017-02-22, paskelbta TAR 2017-02-24, i. k. 2017-03057

Nr. [651](#), 2017-08-09, paskelbta TAR 2017-08-16, i. k. 2017-13352

2. Apraše vartojamos sąvokos:

2.1. **Elektroninis pareigūnų žinių patikrinimo testas** (toliau – testas) – skaitmeninis standartizuotas teorinių klausimų rinkinys testuojamų pareigūnų žinioms patikrinti.

2.2. **Mokymo įstaiga** – vidaus reikalų profesinio mokymo įstaiga, mokymo centras arba kita pareigūno tarnybą reglamentuojančiame įstatyme nurodyta įstaiga, kurioje rengiami pareigūnai ir tobulinama jų kvalifikacija.

Papunkčio pakeitimai:

Nr. [107](#), 2017-02-22, paskelbta TAR 2017-02-24, i. k. 2017-03057

2.3. **Nuotolinis mokymasis** – savarankiškas ar dėstytojo prižiūrimas mokymasis, kai dėstytojas ir besimokantysis nėra vienoje auditorijoje (klasėje), o besimokantysis pasiekti mokymo medžiagą ir bendrauti su dėstytoju gali naudodamasis informacinėmis technologijomis.

2.4. Pareigūnų kvalifikacijos tobulinimas – mokymasis, kuriuo siekiama plėtoti pareigūnų profesinei veiklai reikalingą kompetenciją – gebėjimą veikti situacijomis, susijusiomis su psichinės, fizinės prievartos, šaunamojo ginklo ar sprogmenų naudojimu.

2.5. Pareigūnų kvalifikacijos tobulinimo renginiai – paskaitos, kursai, seminarai, konferencijos, stažuotės ir kiti renginiai, kuriuose tobulinama pareigūnų kvalifikacija, reikalinga psichinei, fizinei prievartai, šaunamajam ginklui ar sprogmenims naudoti.

2.6. Pareigūnų pratybos – instruktoriaus atliekamas pareigūnų praktinių gebėjimų atlikti psichinės ir fizinės prievartos veiksmus, naudoti šaunamąjį ginklą ar sprogmenis patikrinimas.

2.7. Kitos Apraše vartojamos sąvokos suprantamos taip, kaip apibrėžtos Lietuvos Respublikos vidaus tarnybos statute, Lietuvos Respublikos policijos įstatyme, Lietuvos Respublikos ginklų ir šaudmenų kontrolės įstatyme, Lietuvos Respublikos specialiųjų tyrimų tarnybos statute, Lietuvos Respublikos sprogmenų apyvartos kontrolės įstatyme, Lietuvos Respublikos švietimo įstatyme ir Tarnybos Kalėjimų departamente prie Lietuvos Respublikos teisingumo ministerijos statute.

Papunkčio pakeitimai:

Nr. [107](#), 2017-02-22, paskelbta TAR 2017-02-24, i. k. 2017-03057

Nr. [651](#), 2017-08-09, paskelbta TAR 2017-08-16, i. k. 2017-13352

3. Pareigūnų kvalifikacijos tobulinimą ir pareigūnų tikrinimą užtikrina įstaigų, kuriose pareigūnai eina pareigas, vadovai.

II SKYRIUS

PAREIGŪNŲ PARENGIMAS IR KVALIFIKACIJOS TOBULINIMAS

4. Pareigūnų parengimas vykdomas mokymo įstaigose per pareigūnų pirminio profesinio mokymo, įvadinio mokymo kursus, pareigūnus mokant kitose švietimo įstaigose pagal patvirtintas studijų programas.

5. Pareigūnų kvalifikacija tobulinama mokymo įstaigose, pareigūnų tarnybos vietose, taip pat pareigūnų kvalifikaciją tobulina fiziniai ar juridiniai asmenys, kurie turi teisę teikti mokymo paslaugas valstybės tarnautojams. Pareigūnų kvalifikacija gali būti tobulinama ir savišvietos būdu.

6. Pareigūnų profesinei veiklai reikalinga kompetencija – gebėjimas veikti situacijomis, susijusiomis su psichinės, fizinės prievartos, šaunamojo ginklo ar sprogmenų naudojimu, – įgyjama pasiekus šiuos mokymo tikslus:

6.1. prievartos naudojimo teisinių pagrindų išmanymas:

6.1.1. prievartos (fizinės ir psichinės) samprata;

6.1.2. psichinės, fizinės prievartos, šaunamojo ginklo ar sprogmenų naudojimo atvejai ir sąlygos;

6.1.3. atvejai, kuriais draudžiama naudoti specialiąsias priemones, šaunamąjį ginklą ar sprogmenis;

6.1.4. pareigūno veiksmai panaudojus psichinę, fizinę prievartą, šaunamąjį ginklą ar sprogmenis;

6.1.5. pamatinių žmogaus teisių laikymasis naudojant psichinę, fizinę prievartą, šaunamąjį ginklą ar sprogmenis;

6.1.6. aplinkybių, šalinančių pareigūno atsakomybę už fizinės prievartos, šaunamojo ginklo ar sprogmenų panaudojimą, išmanymas;

6.1.7. psichinės, fizinės prievartos, šaunamojo ginklo ar sprogmenų naudojimo adekvatumo ir proporcingumo principų laikymasis;

6.1.8. išankstinis situacijos, susijusios su galimu psichinės, fizinės prievartos, šaunamojo ginklo ar sprogmenų naudojimu, vertinimas ir psichinės, fizinės prievartos, šaunamojo ginklo ar sprogmenų naudojimo taktikos išmanymas;

6.1.9. šaunamojo ginklo, jo šaudmenų ir specialiųjų priemonių techninių specifikacijų išmanymas;

6.1.10. šaunamųjų ginklų, sprogmenų klasifikavimas;

6.1.11. teismų praktikos, susijusios su psichinės, fizinės prievartos, šaunamojo ginklo ar sprogmenų panaudojimu, išmanymas;

6.2. mokėjimas tinkamai atlikti psichinės ir fizinės prievartos veiksmus;

6.3. mokėjimas tinkamai naudoti šaunamąjį ginklą ar sprogmenis.

7. Pareigūnų kvalifikacija turi būti tobulinama ne rečiau kaip kartą per kalendorinius metus juos siunčiant į pareigūnų kvalifikacijos tobulinimo renginius arba organizuojant nuotolinį jų mokymąsi. Įstaigos, kurioje pareigūnas eina pareigas, vadovas, atsižvelgdamas į pareigūno einamų pareigų pobūdį, pareigybės aprašyme nustatytų funkcijų specifiką ir pareigūnų tikrinimo, nustatyto Aprašo III skyriuje, rezultatus, privalo pareigūną siųsti į pareigūnų kvalifikacijos tobulinimo renginį Aprašo 15 ir 23 punktuose nustatyta tvarka.

III SKYRIUS PAREIGŪNŲ TIKRINIMAS

8. Pareigūnų tikrinimas atliekamas ne rečiau kaip kartą per kalendorinius metus – pareigūnas sprendžia mokymo įstaigos parengtą testą, leidžiantį įvertinti, ar pasiekti Aprašo 6 punkte nurodyti mokymo tikslai, ir dalyvauja pareigūnų pratybose, per kurias patikrinami pareigūno praktiniai gebėjimai, nurodyti Aprašo 6.2 ir 6.3 papunkčiuose.

9. Testą pareigūnas sprendžia nuotoliniu būdu, prisijungęs prie mokymo įstaigos arba įstaigos, kurioje pareigūnas eina pareigas, naudojamos elektroninės sistemos, užtikrinančios pareigūno, sprendžiančio testą, identifikavimą. Įstaigoje, kurioje pareigūnas eina pareigas, pagal galimybes turi būti įrengtos pareigūnams prieinamos kompiuterizuotos darbo vietos, skirtos testui atlikti.

10. Testas turi būti sudarytas ne mažiau kaip iš 30 klausimų, parinktų atsitiktinumo principu, galinčių turėti vieną ar kelis teisingus atsakymus. Maksimali atsakymo į vieną testo klausimą trukmė – ne daugiau kaip 3 minutės.

11. Testui išlaikyti būtina teisingai atsakyti ne mažiau kaip į 80 procentų pateiktų testo klausimų. Testo rezultatas „Išlaikyta“ arba „Neišlaikyta“ pareigūnui pateikiamas mokymo įstaigos arba įstaigos, kurioje pareigūnas eina pareigas, naudojamos elektroninės sistemos modulio savitarnoje iš karto, kai tik pareigūnas baigia spręsti testą.

12. Baigus spręsti testą, mokymo įstaigos arba įstaigos, kurioje pareigūnas eina pareigas, naudojamos elektroninės sistemos modulio savitarnoje taip pat pateikiama atsakymų suvestinė, nurodoma, kurie atsakymai teisingi, pateikiami išsamūs atsakymų paaiškinimai ir nuorodos į teisės aktų nuostatas.

13. Pareigūnas, laikęs testą, mokymo įstaigos arba įstaigos, kurioje pareigūnas eina pareigas, naudojamos elektroninės sistemos modulio savitarnoje išsispausdina pažymą, kuria patvirtinama, kad testas laikytas (išlaikytas arba neišlaikytas), ją pasirašo ir ne vėliau kaip per 5 darbo dienas pateikia įstaigos, kurioje pareigūnas eina pareigas, personalo tarnybai. Personalo tarnyba ne vėliau kaip per 2 darbo dienas nuo pažymos, kuria patvirtinama, kad testas laikytas, gavimo šią pažymą įsėga į pareigūno tarnybos bylą.

14. Pareigūnas, neišlaikęs testo vieną kartą, ne vėliau kaip per 30 kalendorinių dienų nuo testo neišlaikymo privalo testą laikyti pakartotinai. Tokiu atveju pareigūnui prieš pakartotinai sprendžiant testą rekomenduojama papildomai pasirengti savišvietos arba nuotolinio mokymosi būdu. Nuotolinis mokymasis organizuojamas įstaigos, kurioje pareigūnas eina pareigas, intraneto svetainėje skelbiant informaciją (mokomąją literatūrą, medžiagą, metodines rekomendacijas, pavyzdines užduotis), reikalingą Aprašo 6 punkte nurodytiems mokymo tikslams pasiekti.

15. Pareigūnas, neišlaikęs testo du kartus iš eilės, įstaigos, kurioje pareigūnas eina pareigas, vadovo sprendimu per kuo trumpesnį terminą, bet ne vėliau kaip per 60 kalendorinių dienų nuo pakartotinio testo neišlaikymo, turi būti siunčiamas į pareigūnų kvalifikacijos tobulinimo renginį. Kvalifikacijos tobulinimo, dalyvaujant pareigūnų kvalifikacijos tobulinimo renginiuose, organizavimą koordinuoja įstaigos, kurioje pareigūnas eina pareigas, personalo tarnyba.

16. Trečią kartą pareigūnas testą sprendžia tik baigęs pareigūnų kvalifikacijos tobulinimo renginį, tačiau ne vėliau kaip per 90 kalendorinių dienų nuo pakartotinio testo neišlaikymo.

17. Pareigūnas, išlaikęs testą, privalo dalyvauti pareigūnų pratybose, kurios vyksta pagal įstaigos, kurioje pareigūnas eina pareigas, vadovo patvirtintą metinį pratybų teminį planą ir tvarkaraštį.

18. Pareigūnų pratybų turinį sudaro:

18.1. prievartos veiksmų atlikimo pratybos;

18.2. šaunamojo ginklo naudojimo pratybos;

18.3. sprogmenų naudojimo pratybos; šios pratybos organizuojamos tik tų įstaigų, kurių veiklą reglamentuojančiuose įstatymuose nustatytas sprogmenų naudojimas, pareigūnams.

19. Per prievartos veiksmų atlikimo pratybas vertinami pareigūno:

19.1. gebėjimas tinkamai įspėti apie ketinimą naudoti fizinę prievartą, šaunamąjį ginklą ar sprogmenis;

19.2. išankstinio situacijos, susijusios su galimu prievartos naudojimu, vertinimo ir prievartos naudojimo taktikos įgūdžiai;

19.3. gynybos veiksmai (nuo puolimo rankomis, kojomis, ginklais ar daiktais);

19.4. asmens sulaikymo naudojant fizinės prievartos veiksmus (sulaikymo iš priekio, nugaros, šono, netikėto asmens sulaikymo) įgūdžiai;

19.5. specialiųjų priemonių naudojimo (ginantis nuo užpuolimo, sulaikant aktyviai besipriešinantį asmenį) įgūdžiai;

19.6. veiksmai panaudojus fizinę prievartą (reikiamos neatidėliotinos medicinos ar kitos būtiniosios pagalbos suteikimas).

20. Per šaunamojo ginklo naudojimo pratybas vertinami pareigūno:

20.1. gebėjimas nevisiškai išrinkti ir surinkti šaunamąjį ginklą;

20.2. šaudymo stovint technika (stovėsena, ginklo laikymas, taikymas, ginklo užtaisymo būdai, šaudymo padėtys, dėtuvės keitimas);

20.3. šaudymo judant (pėsčiomis ar transporto priemone) technika;

20.4. dinaminio šaudymo iš įvairaus atstumo ir įvairių padėčių įgūdžiai;

20.5. šaudymo riboto matomumo sąlygomis (tamsiuoju paros metu) įgūdžiai;

20.6. išankstinio situacijos, susijusios su galimu šaunamojo ginklo naudojimu, vertinimo ir šaunamojo ginklo naudojimo taktikos įgūdžiai;

20.7. veiksmai panaudojus šaunamąjį ginklą (dėtuvės, šovinio išėmimas, kontrolinis patikrinimas, reikiamos neatidėliotinos medicinos ar kitos būtiniosios pagalbos suteikimas).

21. Per sprogmenų naudojimo pratybas vertinami pareigūno:

21.1. sprogdinimo darbams atlikti naudojamų sprogstamųjų medžiagų ir sprogdinimo priemonių techninių charakteristikų išmanymas;

21.2. sprogdinimo darbams atlikti naudojamų sprogstamųjų medžiagų ir sprogdinimo priemonių išdavimo, gavimo, saugojimo ir naudojimo tvarkos išmanymas;

21.3. išankstinio situacijos, susijusios su galimu sprogmenų naudojimu, vertinimo ir sprogmenų naudojimo taktikos įgūdžiai;

21.4. veiksmai panaudojus sprogmenis (reikiamos neatidėliotinos medicinos ar kitos būtiniosios pagalbos suteikimas).

22. Lietuvos Respublikos specialiųjų tyrimų tarnybos, Kalėjimų departamento prie Lietuvos Respublikos teisingumo ministerijos, aplinkos apsaugos valstybinę kontrolę vykdančios, muitinės veiklai vadovaujančios ar vidaus reikalų centrinės įstaigos vadovo sprendimu, padarytu atsižvelgiant į įstaigos veiklos tikslus, pareigūno einamų pareigų pobūdį, pareigybės aprašyme nustatytų funkcijų specifiką, gali būti nustatyti papildomi per pareigūnų pratybas būtini įvertinti pareigūno atliekami prievartos veiksmai, šaunamojo ginklo ir sprogmenų naudojimo gebėjimai.

Punkto pakeitimai:

Nr. [107](#), 2017-02-22, paskelbta TAR 2017-02-24, i. k. 2017-03057

Nr. [651](#), 2017-08-09, paskelbta TAR 2017-08-16, i. k. 2017-13352

23. Pareigūnas, per pareigūnų pratybas gavęs neigiamą savo praktinių gebėjimų įvertinimą, įstaigos, kurioje pareigūnas eina pareigas, vadovo sprendimu per kuo trumpesnį terminą, bet ne vėliau kaip per 60 kalendorinių dienų nuo neigiamo jo praktinių gebėjimų įvertinimo, turi būti siunčiamas į pareigūnų kvalifikacijos tobulinimo renginį. Kvalifikacijos tobulinimo, dalyvaujant pareigūnų kvalifikacijos tobulinimo renginiuose, organizavimą koordinuoja įstaigos, kurioje pareigūnas eina pareigas, personalo tarnyba.

24. Antrą kartą pareigūno praktiniai gebėjimai per pareigūnų pratybas vertinami tik baigus pareigūnų kvalifikacijos tobulinimo renginį, tačiau ne vėliau kaip per 90 kalendorinių dienų nuo neigiamo pareigūno praktinių gebėjimų įvertinimo.

25. Pareigūnų pratybas veda ir Aprašo 6.2 ir 6.3 papunkčiuose nurodytus pareigūnų praktinius gebėjimus vertina instruktorius – įstaigos vadovo įsakymu paskirtas pareigūnas, išlaikęs prievartos veiksmų atlikimo, šaunamojo ginklo ir sprogmenų naudojimo instruktorių egzaminus ir turintis tai patvirtinantį pažymėjimą.

26. Aprašo 6.2 ir 6.3 papunkčiuose nurodytų pareigūnų praktinių gebėjimų vertinimo ir pareigūnų pratybų rezultatų fiksavimo tvarką nustato, taip pat saugaus elgesio per pareigūnų pratybas taisyklės tvirtina Lietuvos Respublikos specialiųjų tyrimų tarnybos, Kalėjų departamento prie Lietuvos Respublikos teisingumo ministerijos, aplinkos apsaugos valstybinę kontrolę vykdančios, muitinės veiklai vadovaujančios ar vidaus reikalų centrinės įstaigos vadovas.

Punkto pakeitimai:

Nr. [107](#), 2017-02-22, paskelbta TAR 2017-02-24, i. k. 2017-03057

Nr. [651](#), 2017-08-09, paskelbta TAR 2017-08-16, i. k. 2017-13352

Pakeitimai:

1.

Lietuvos Respublikos Vyriausybė, Nutarimas

Nr. [107](#), 2017-02-22, paskelbta TAR 2017-02-24, i. k. 2017-03057

Dėl Lietuvos Respublikos Vyriausybės 2016 m. lapkričio 30 d. nutarimo Nr. 1190 „Dėl Pareigūnų parengimo veikti situacijomis, susijusiomis su psichinės, fizinės prievartos, šaunamojo ginklo ar sprogmenų naudojimu, ir jų sugebėjimo veikti tokiomis situacijomis tikrinimo tvarkos aprašo patvirtinimo“ pakeitimo

2.

Lietuvos Respublikos Vyriausybė, Nutarimas

Nr. [651](#), 2017-08-09, paskelbta TAR 2017-08-16, i. k. 2017-13352

Dėl Lietuvos Respublikos Vyriausybės 2016 m. lapkričio 30 d. nutarimo Nr. 1190 „Dėl Pareigūnų parengimo veikti situacijomis, susijusiomis su psichinės, fizinės prievartos, šaunamojo ginklo ar sprogmenų naudojimu, ir jų sugebėjimo veikti tokiomis situacijomis tikrinimo tvarkos aprašo patvirtinimo“ pakeitimo